

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

26 Ağustos 2021

Sayı :30824082-6101602771

Konu :Yazılı Soru Önergeleri

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/38983
7/41142
7/41490
7/42934
7/43024-7/43025
7/43028
7/43710
7/43970
7/44317
7/44769

G.K.

EK:

-Liste (6 Adet, 9 Sayfa)

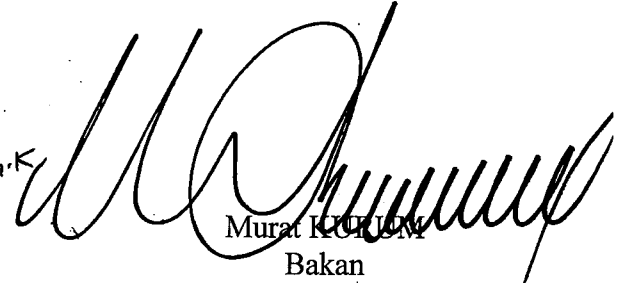
-Cevap Yazısı (118 Adet, 220 Sayfa)

7/44973
7/45153
7/45157-7/45158
7/45178
7/45260
7/45466-7/45469
7/45474
7/45624-7/45625
7/45630
7/45744
7/45855-7/45866
7/45870

G.K.

7/45872
7/45877
7/46297
7/46299-7/46300
7/46304-7/46305
7/46490-7/46492
7/46495-7/46498
7/46623
7/46626
7/46630

G.K.

Murat KUTLUOĞLU
Bakan

7/47328
7/47330-7/47334
7/47337-7/47338
7/47434-7/47435
7/47437
7/47439
7/47441-7/47442
7/47571-7/47573
7/47683
7/47685-7/47687
7/47691
7/47873
7/47876

G.K.

G.K.

7/46761-7/46762
7/46764
7/46769-7/46772
7/46884
7/46886
7/46890
7/46942-7/46948
7/46951-7/46955
7/47012
7/47016
7/47104
7/47132-7/47139
7/47221-7/47225

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN YUNUS EMRE'NİN
TBMM 7/46884 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Marmara Denizi'nde ortaya çıkan ve hızla yayılan müsilaj (deniz salyası) Kuzey Ege ve Karadeniz'de de denizlerimizi ve deniz canlılarını ciddi bir şekilde tehdit etmektedir. Uzmanlara göre denizlere verilen atık suların neden olduğu bu kirliliğe karşı, acil önlemlerin alınması ve ivedilikle uygulanması yaşamsal önemdedir.

Bu bağlamda;

- 1- Marmara Denizi'ne verilen atık suların temizlenmesi için son 20 yılda yapılan/yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 2- İstanbul üzerinden Marmara Denizi'ne dökülen atık suların biyolojik arıtma yöntemleriyle temizlenmesi için yapılan projeler nelerdir? Bu projeler hangi tarihlerde uygulanmış ve hangi sonuçlar alınmıştır?
- 3- Medya organlarına da konu olan "1994 yılından sonra biyolojik arıtma projelerinin durdurulduğu" iddiaları doğru mudur? Doğru ise hangi gerekçe ile durdurulmuştur?
- 4- Marmara Denizi'nin kirlenmesine neden olduğu iddia edilen "atık suların deniz dibine deşarj edilmesine" ne zaman başlanmıştır?
- 5- Bakanlığınızın son yirmi yılda yaptığı; atık suların Marmara Denizi'ne verilmesine yönelik denetim çalışmaları ve sonuçları nelerdir?
- 6- Deniz yaşamını ve çevreyi tehdit eden, hızla yayılan müsilajın temizlenmesine yönelik Bakanlığınızın yaptığı/planladığı çalışmalar nelerdir?

CEVAPLAR:

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak Marmara Denizinde oluşan deniz salyasının önlenmesi için 22 Maddeden oluşan “Marmara Denizi Eylem Planı” hazırlanmış olup, 06.06.2021 tarihinde Marmara Denizine kıyısı olan tüm illerin üst düzey yöneticileri ile imza altına alınmıştır. Söz konusu eylem planı çerçevesinde çalışmalara süratle başlanmış olup, Marmara Denizindeki deniz salyasının ortadan kaldırılması için gerekli tüm çalışmalar ilgili kurum/kuruluş ve yerel yönetimler ile koordineli bir şekilde yürütülmektedir.

Ayrıca, Marmara bölgesinde kirliliğin azaltılması ve izleme çalışmalarının yürütülmesi amacıyla; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ilgili kurum ve kuruluşlar, üniversiteler, sanayi odaları ve STK'lardan müteşekkil Koordinasyon Kurulu; Marmara Belediyeler Birliği bünyesinde ise Bilim ve Teknik Kurulu oluşturulmaktadır.

Tüm müsilaj temizleme çalışmalarının izlenmesi, kontrolü ve denetimi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yürütülecektir. Bu kapsamda Bakan Yardımcısı Başkanlığında İstanbul'da Koordinasyon ve Bilgilendirme Merkezi oluşturulmuştur. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nca 'Marmara Denizi Eylem Planı'nın uygulanmasına ilişkin 7 il valiliği ve belediye başkanlıkları, ilgili bakanlıklar ve sivil toplum kuruluşlarına Marmara Denizi Eylem Planı'nın Uygulanmasına İlişkin 2021/12 Sayılı Genelge gönderilmiştir. Genelge ile müsilajdan kaynaklanan kirliliğin giderilmesi ve yönetimi için Marmara Denizi'ne kıyısı olan illerde Vali Başkanlığında Koordinasyon Merkezleri oluşturulmuştur.

Eylem planı kapsamında, Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planı 3 ay içerisinde hazırlanacak olup çalışmalar bu plan çerçevesinde uygulanacaktır. Marmara Denizi'nin tamamını koruma alanı olarak belirleme çalışmaları başlatılacak, 2021 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır. Eylem planına yönelik gelişmeler ve bu çerçevede yapılan iş ve işlemler <https://marmarahepimizin.csb.gov.tr/> web adresinde yer almaktadır.

Yaklaşık 1000 kişilik bir ekiple, 25 adet deniz yüzeyi temizleme teknesi, kirlilik dağılmasını önlemek için bariyer serme tekneleri ve 18 destek botu ile temizleme çalışmaları başlatılmıştır.

Acil müdahale kapsamında 08.06.2021 tarihinde 7/24 esasıyla Marmara Denizi'ndeki müsilajın temizlenmesine yönelik deniz yüzeyi temizleme araçlarıyla temizlik çalışmaları, bir seferberlik anlayışıyla tüm kurum/kuruluşlar, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve vatandaşların katılımıyla 15 bölgede; Kadıköy/Caddebostan, Tuzla Tersane, Yenikapı Açıkları, Kartal Sahilboyu, Maltepe Dolgu Alanı, Beylikdüzü/Gürpınar Sahili, Kurbağalıdere, Pendik Sahilboyu, Kocaeli Körfez, Bursa Gemlik, Balıkesir Bandırma, Çanakkale Marina Bölgesi, Çanakkale Gelibolu, Yalova Aksa Önleri ve Yalova Tersaneler Bölgesi'nde hem karadan hem denizden temizlik çalışmaları başlatılmıştır.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personeli tarafından 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında, ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Çevre denetimlerinin risk analizine dayalı planlanması da yapılmaktadır. Bu planlama yöntemi ile çevresel açıdan daha riskli tesislerin daha sık denetlenmesi sağlanmaktadır.

Yapılan denetimlerde Çevre Mevzuatında belirtilen usul ve esaslara aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere idari para cezası uygulanmakta, ayrıca çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır. Ayrıca fiilin diğer kanunlara göre suç oluşturması halinde Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların uygulanması için adli makamlara suç duyurusunda bulunulmaktadır.

Ayrıca, Marmara Denzine kıyısı olan illerimizde 7/24 çevre denetimleri devam etmektedir. Marmara Denizi Eylem Planı kapsamında; 27.06.2021 tarihi itibarıyla su kirliliği konusunda Bakanlığımızca yapılan toplam denetim sayısı 4.284'e ulaşmıştır. Denetimler online olarak takip edilmektedir. Yapılan denetimler kapsamında 1.928 adet atıksu numunesi alınmış olup denetimler sonucu toplamda 11.711.992,00.- TL ceza uygulanmıştır.

Yetki devri yapılan İstanbul ve Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlıkları ile Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından Haziran Ayında toplam 2.736 deniz kirliliği denetimi yapılmış olup, 10 gemiye 2.502.934,28 TL ceza uygulanmıştır.

Bakanlığımız ve yetki devri yapılan Kurumlarla birlikte yapılan denetim sayısı toplam 7.020 olup, bu denetimlerde toplamda 14.214.926,28 TL İdari Para Cezası uygulanmıştır.

Ayrıca Marmara bölgesinde yer alan illerde 01.01.2015 – 27.06.2021 yılları arasında su bazında 15.167 denetim yapılmış olup, 668 tesise idari yaptırım uygulanmış, 64.182.494,00.- TL ceza uygulanmıştır.

Bakanlığımızca yapılan denetimleri uzaktan ve sürekli izleme sistemlerini ülkemize yaygınlaştırma ve bu izleme sistemlerinin yönetimleri ile ilgili faaliyetler yürütmekte olup, Marmara Denizi'nin müsilağ durumu nedeniyle bu deniz ve kıyı bölgelerinde çalışmalar yoğunlaşmış durumdadır.

Marmara Denizi'ne kıyısı bulunan illerde, toplamda 170 adet kıyı tesisi ve 19 adet lisanslı atık alma gemisi ile gemilere atık alım hizmeti verilmektedir. Kıyı tesislerinde kurulu bulunan atık kabul tesisleri ile lisanslı atık alım gemilerinin verdiği hizmetler Bakanlığımız ve ilgili İl Müdürlüklerimiz tarafından düzenli olarak denetlenmektedir.

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

Bakanlığımızca geliştirilen Gemi Atık Takip Sistemi ve Mavi Kart Sistemi ile deniz araçlarının atıkları kayıt altında tutulmakta ve 7/24 online takip edilmektedir.

Bununla birlikte, Bakanlığımızın 06.06.2011 tarihli ve 51662 sayılı yetki Devri Genelgesi ile Türkiye'nin yargılama yetkisine tâbi olan deniz yetki alanlarında 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine uyulup uyulmadığının denetlenmesi için yetki devri yapılan kurumlar ve bu kurumlarca yapılacak iş ve işlemlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Buna göre; deniz yetki alanlarında 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine uyulup uyulmadığının denetlenmesi ve aynı Kanunun 24 üncü maddesi hükmüne göre idari yaptırım kararı verme yetkisi; Liman Başkanlıkları, Sahil Güvenlik Komutanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığına devredilmiştir. Buna göre Marmara Denizi'nde, yetki devri yapılan tüm kurumlar tarafından düzenli olarak hem havadan hem karadan denetim gerçekleştirilmektedir.

22/03/2015 tarih ve 29303 sayılı Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri Tebliği (SAİS) ile kurulu kapasitesi 10000 m³/gün ve üzeri olan ülke genelinde 313 atıksu arıtma tesisi deşarj suları Bakanlığımız tarafından 7/24 anlık olarak izlenmektedir. SAİS Tebliği'nde 16 Temmuz 2019 tarihinde yapılan değişiklik ile mevcutta 10.000 m³/gün ve üzeri kapasiteli arıtma tesisleri için zorunlu olan SAİS uygulaması, daha düşük kapasiteli tesisler için (5.000 m³/gün ve üzeri) zorunlu hale getirilmiş ve bu tesislere kurulum için 2 yıllık geçiş süreci tanınmıştır. Bu izlemelerle büyük atıksu arıtma tesislerinin uzaktan denetimi sağlanmaktadır. Marmara Denizine kıyısı olan illerde toplamda 92 adet SAİS tesisi bulunmaktadır.

Bakanlığımızın yürütücülüğünü yaptığı ulusal deniz izleme programı (Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ)) verileri kapsamında Marmara Denizi'ndeki oksijensizlik durumu görülmüş ve durumun analizinin ortaya konulması için "*Marmara Denizi Bütünleşik Modelleme Sistemi (MARMOD) Projesinin*" birinci aşaması 2017 yılında yürütülmüştür. Proje ile ilgili bilgiler başlangıç ve kapanış çalıştayları ile bölgede sorumlu olan yerel yönetimler ve Bakanlıklarla paylaşılmıştır. Kısa sürede tamamlanan Faz I projesinin ikinci aşaması olan ve ek gözlem ve verilerle daha doğru sonuç ve yargılar sağlayacak olan FAZ II ise 2021-2022 yıllarını kapsayacak şekilde başlamıştır.